

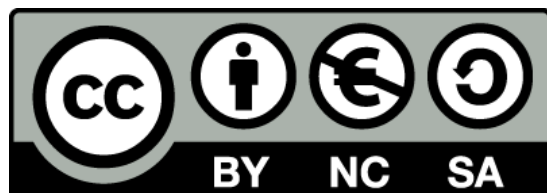

Fizjologia pamięci

BRinging STEM into Active agING – BRAIN

Erasmus+ 2020-1-PL01-KA204-081805

Nazwa Partnera: Lubelska Akademia WSEI

Niniejszy materiał powstał w ramach projektu BRAIN "BringING STRM into Active AgING" (UMOWA GRANTOWA 2020-1-PL01-KA204-081805). Projekt ten został sfinansowany przy wsparciu Komisji Europejskiej. Publikacja odzwierciedla jedynie stanowisko jej autora i Komisja Europejska nie ponosi odpowiedzialności za umieszczoną w niej zawartość merytoryczną.

Typy pamięci

Deklaratywna (“Co”)

Fakty i wydarzenia związane z czasem i miejscem (urodziny siostry, ostatnia wizyta u lekarza) Musisz aktywnie o tym pomyśleć/przypomnieć sobie

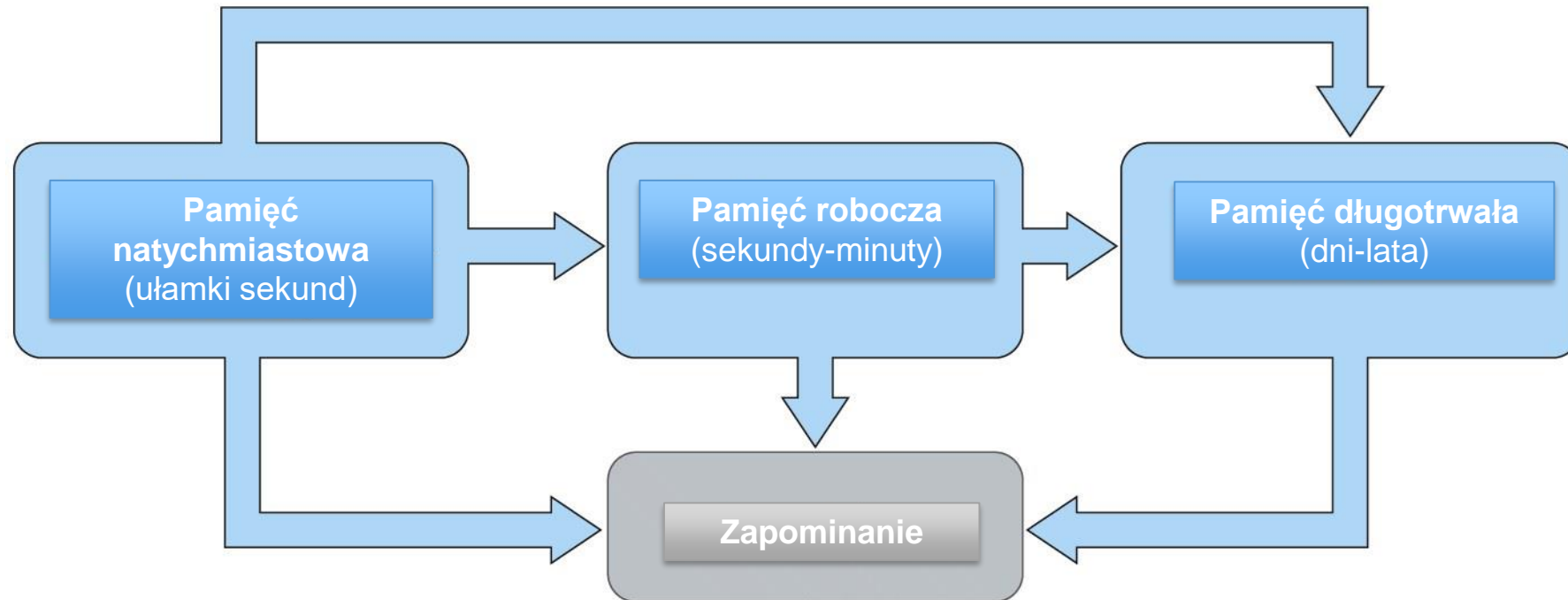
Proceduralna (“Jak”)

Ogólne umiejętności i operacje (jak jeździć na rowerze, prowadzić samochód)
Nie myśl o tym aktywnie, pamiętaj tylko, jak to zrobić

Fazy pamięci

NEUROSCIENCE 5e, Figure 31.2
© 2012 Sinauer Associates, Inc.

Jak naukowcy dowiedzieli się o istnieniu pamięci w mózgu?

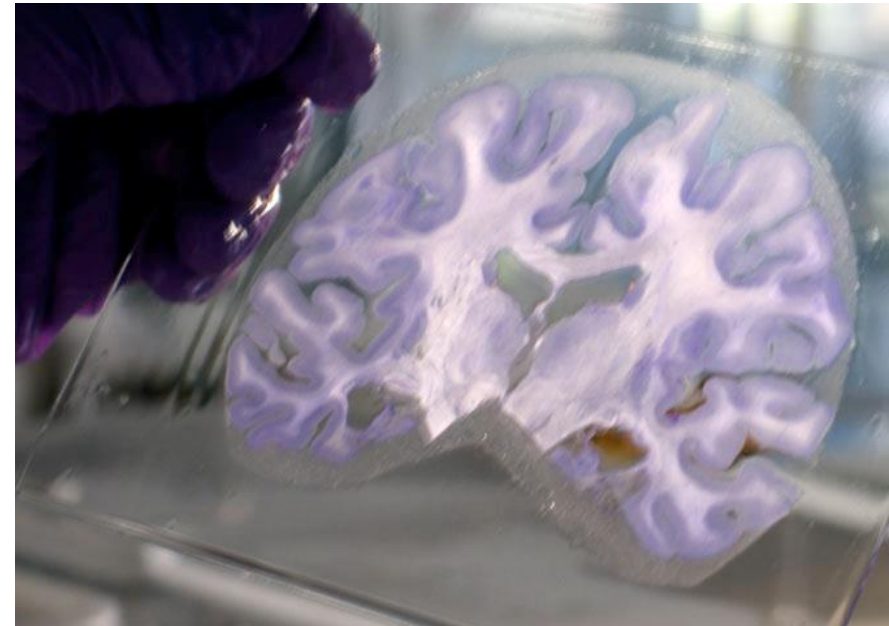
Naukowcy nauczyli się tego od
osób, które miały urazy lub
zaburzenia mózgu

[Video o pacjentach „HM”](#)

Czego nauczyliśmy się od pacjentów „HM”?

- Co było nie tak z pacjentami „HM”?
- Jakie rodzaje pamięci nadal miała taka osoba?
- Do jakiego wniosku doprowadziło to naukowców?

Gdzie są przechowywane wspomnienia?

Wzmocnienie sygnałów i nowe synapsy ...

... są przechowywane w hipokampie:
zamieniają STM w LTM.

Hipokamp (nazwany na cześć podobieństwa do konika morskiego, od greckiego hippos oznaczającego "koń" i kampos oznaczającego "potwora morskiego")

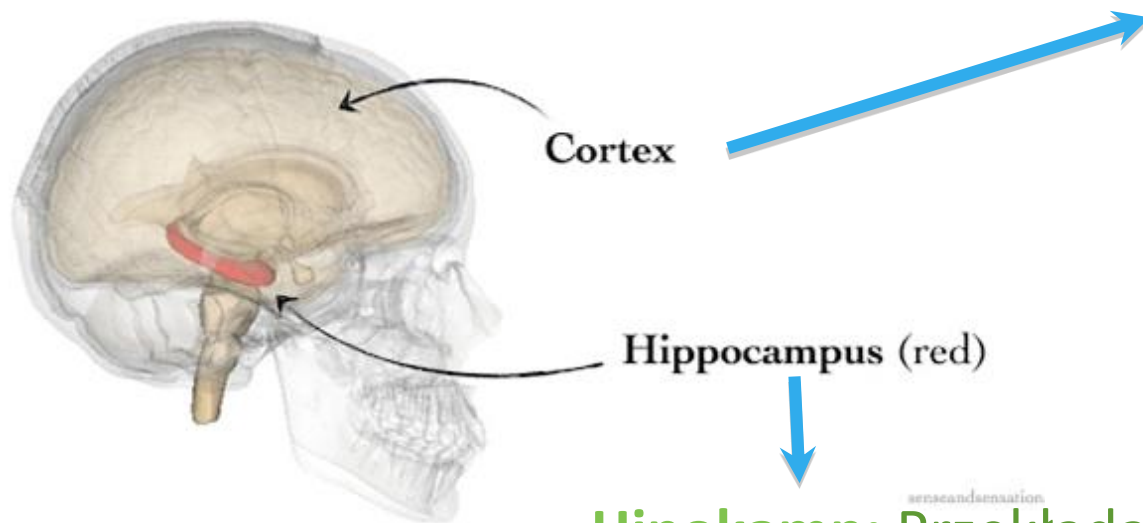

Co się dzieje w mózgu, kiedy się uczymy?

Dwie ważne struktury mózgu (odpowiedzialne za ustanawianie pamięci)

Two important parts of the brain (for establishing memory)

Kora mózgowa:

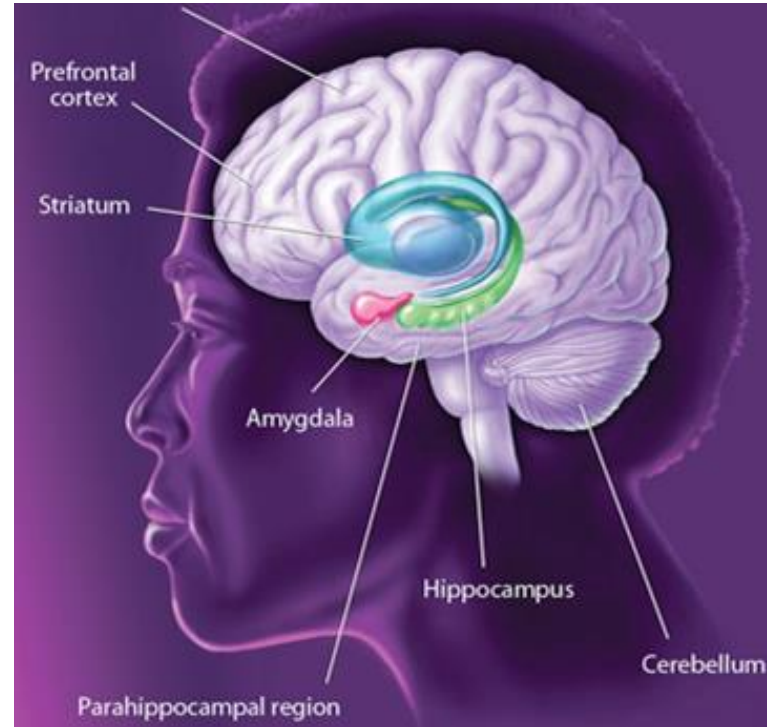
Świadome myślenie i przetwarzanie informacji w pamięci roboczej (uczenie się)

Hipokamp: Przekłada informacje z pamięci roboczej na pamięć długoterminową (przechowywanie)

Więcej szczegółów: obszary mózgu odpowiedzialne za uczenie się i pamięć

Pamięć deklaratywna (wydarzenia, fakty):
Hipokamp

Pamięć proceduralna (umiejętności motoryczne):
ciało prążkowane, mózdzek

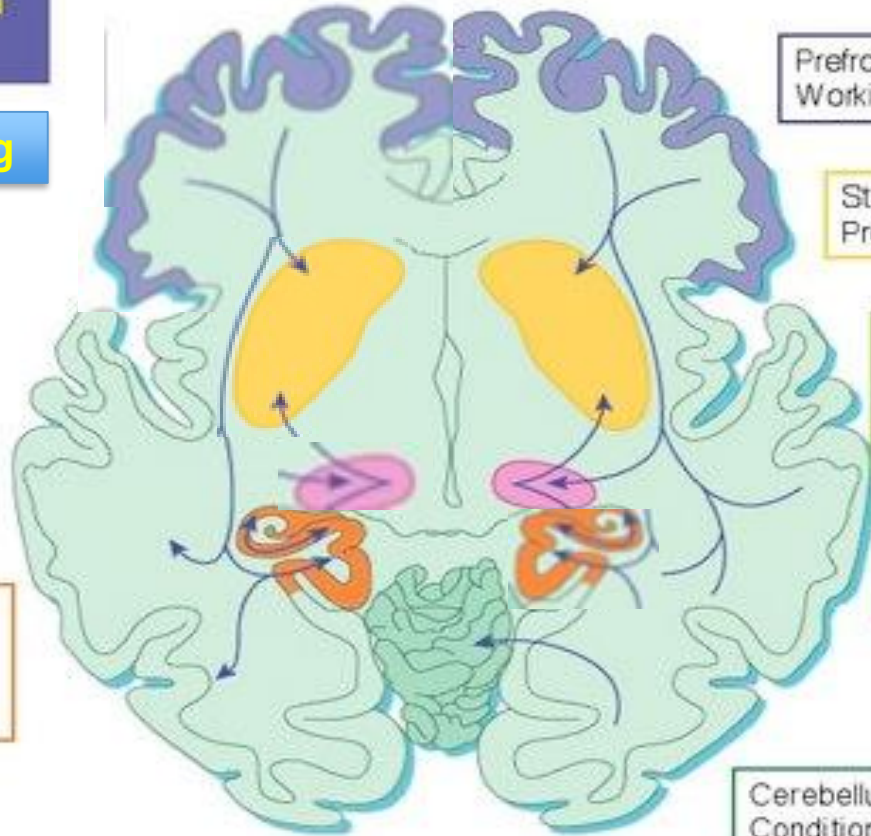
Pamięć emocjonalna: ciało migdałowe

Wspomnienia w mózgu

Memory and the Brain
Pamięć i mózg

Hipokamp:
Pamięć deklaratywna
- pamięć epizodyczna
- pamięć semantyczna

Hippocampus:
Declarative memory
-- Episodic memory
-- Semantic memory

Prefrontal cortex:
Working memory

Kora przedczołowa:
- pamięć robocza

Striatum:
Procedural memory

Ciało prążkowane:
- pamięć proceduralna

Cerebral cortex:
Perceptual memory,
semantic memory,
priming

Kora mózgowa:
- pamięć percepcyjna
- pamięć semantyczna
- wstępna aktywacja

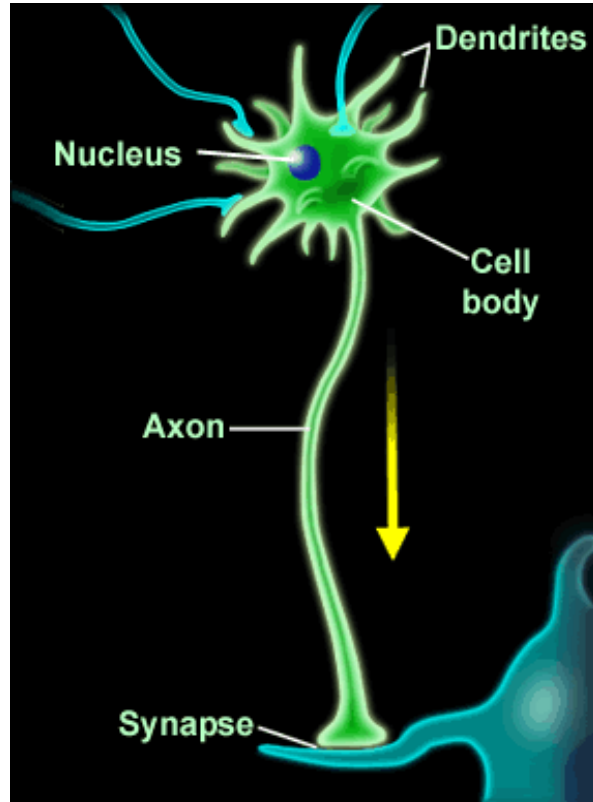
Amygdala:
Emotional memory

Ciało migdałowe:
- pamięć emocjonalna

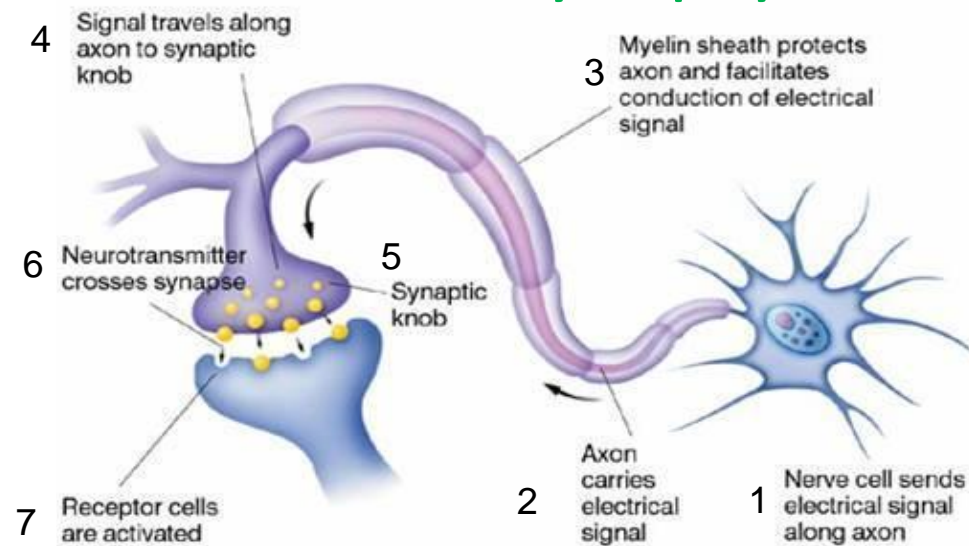
Cerebellum:
Conditioned timing

Móżdżek:
- warunkowanie czasowe

W jaki sposób mózg się uczy/ tworzy wspomnienia?

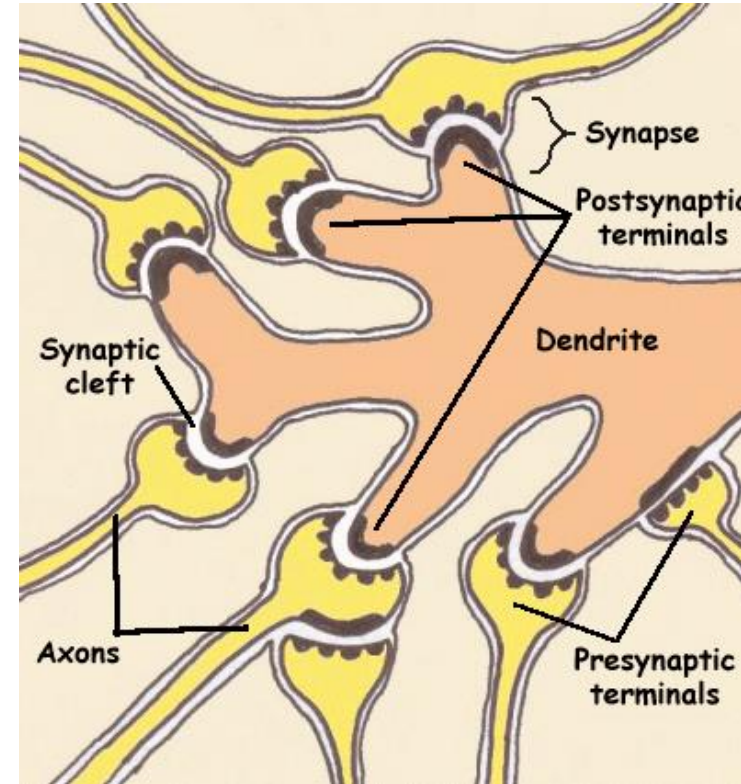
Połączenia pomiędzy neuronami = synapsy

- 1- komórki nerwowe wysyłają sygnał elektryczny wzdłuż aksonu
- 2- akson przenosi sygnał elektryczny
- 3- osłonka mielinowa chroni akson i ułatwia przewodzenie sygnału elektrycznego
- 4- sygnał wysyłany wzdłuż aksonu trafia do węzła synaptycznego (5)
- 5- węzeł synaptyczny
- 6- neuroprzebieżnik przechodzi przez synapsę
- 7- komórki receptorowe aktywują się

Mamy 86 miliardów neuronów w naszych mózгах, jest to równe liczbie gwiazd w Drodze Mlecznej.

Pojedynczy neuron ma średnio 7000 synaps.

Jak przechowywane są wspomnienia? Zmiany Synaptyczne

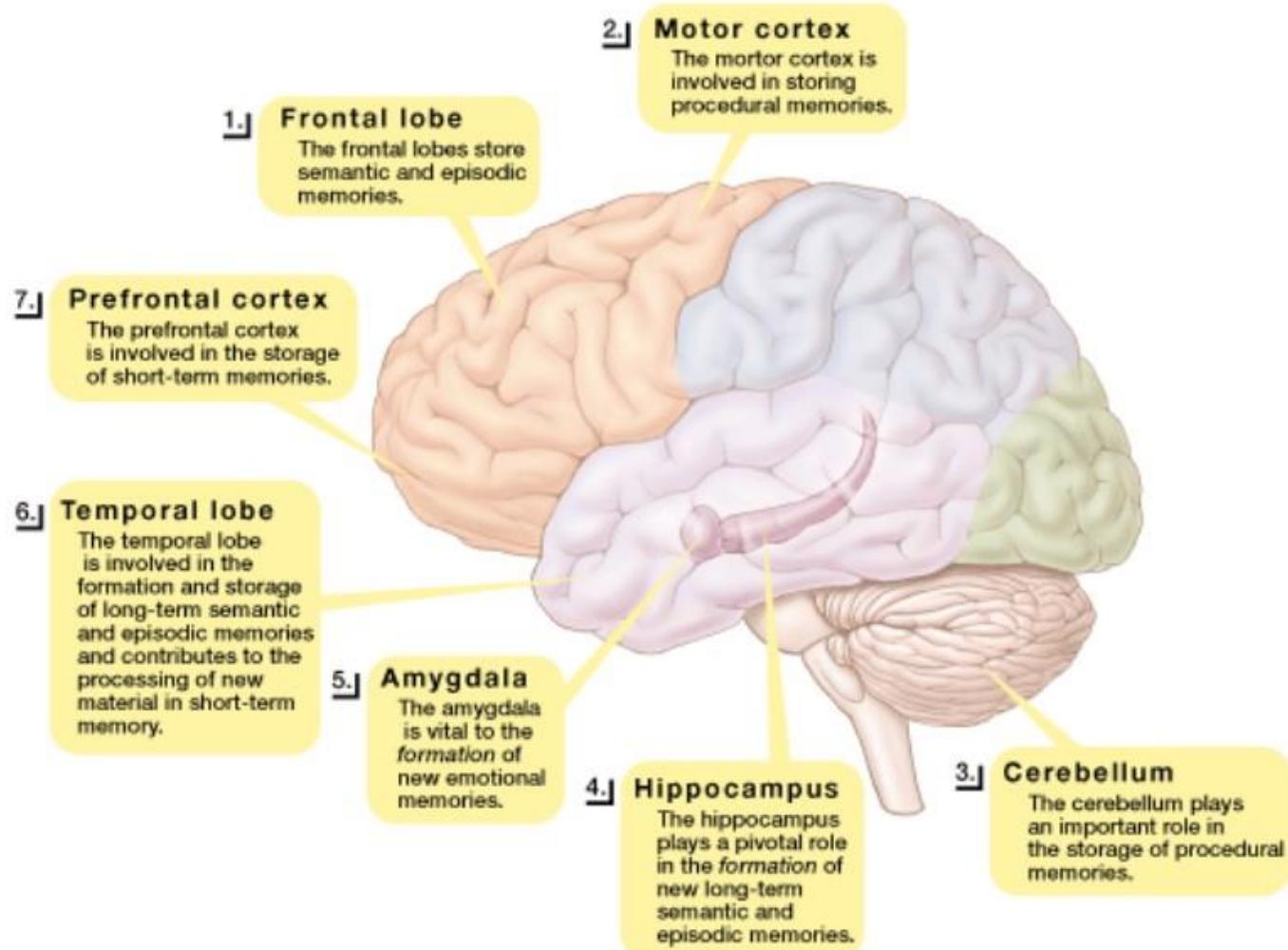
Co-funded by the
Erasmus+ Programme
of the European Union

- Długotrwałe wzmocnienie (LTP) - długotrwała zmiana struktury lub funkcji synapsy, która zwiększa wydajność transmisji neuronowej
- Tworzy wspomnienia długoterminowe (LTM)

Gdzie przechowywane są wspomnienia długoterminowe?

- 1- płot czołowy-magazynuje wspomnienia semantyczne i epizodyczne
- 2- kora ruchowa- jest odpowiedzialna za przechowywanie wspomnień proceduralnych
- 3- mózdzek- odgrywa istotną rolę w magazynowaniu wspomnień proceduralnych
- 4-hipokamp- odgrywa główną rolę w tworzeniu nowych długoterminowych wspomnień semantycznych i epizodycznych
- 5- ciało migdałowate- ciało migdałowate ma duże znaczenie w tworzeniu nowych wspomnień emocjonalnych
- 6- płot skroniowy- jest odpowiedzialny za tworzenie i przechowywanie długotrwałych, semantycznych i epizodycznych wspomnień i ma wkład w przetwarzanie nowego materiału w pamięci krótkoterminowej
- 7- kora przedczołowa- jest odpowiedzialna za magazynowanie wspomnień krótkoterminowych

Jak zapobiegać utracie pamięci?

Co-funded by the
Erasmus+ Programme
of the European Union

- Ćwicz regularnie
- Stosuj zdrową dietę z dużą ilością warzyw i owoców
- Wysypiaj się
- Nie pal
- Używaj alkoholu tylko okazjonalnie
- Bierz udział w wydarzeniach społecznych działających stymulująco towarzysko i intelektualnie
- Badaj się regularnie
- Unikaj wysokiego poziomu stresu
- Chronić głowę przed urazami

Czynniki poprawiające pamięć i funkcje poznawcze

- Uczenie się nowych rzeczy (takich jak nauka nowego języka, albo nauka gry na instrumencie)
- Ćwiczenia umysłowe (takie jak listy pamięciowe, puzzle słowne, gra w szachy, brydża, lub inne gry używające strategii)
- Czytanie
- Praca na komputerze
- Rzemiosło (takie jak robienie na drutach albo szydełkowanie)

Hormony stresu i pamięć

- Podwyższone emocje (związane ze stresem lub inne) tworzą silniejsze wspomnienia
- Ekstremalny stres podważa uczenie się i późniejsze przywoływanie (przypominanie)

Jak polepszyć Twoją pamięć?

N-back – potwierdzone wyniki, jakkolwiek narzędzie powinno być używane z różnym rodzajem bodźców z powodu limitu transferu:

- Użyj smartfona:
- https://play.google.com/store/apps/details?id=science.eal.n_backmemorytraining&hl=en_US&gl=US
- **Zagraj online – użyj aplikacji projektu BRAIN albo:**
- https://www.braingymmer.com/en/brain-games/n_back/play/
- <https://www.brainurk.com/dual-n-back>

Chcesz dowiedzieć się więcej?

Co-funded by the
Erasmus+ Programme
of the European Union

- Wideo:
- Normalne i anormalne starzenie się mózgu
- https://www.youtube.com/watch?v=B6fVtA6X_sk
- Mózg i zachowanie – Uczenie się i pamięć: Podstawowe wyróżnienia
- <https://www.youtube.com/watch?v=cChvNQIAzyU>
- https://www.youtube.com/watch?v=NhqbECy7_xQ

Więcej?

- Do przeczytania:
- <https://www.msmanuals.com/home/brain,-spinal-cord,-and-nerve-disorders/symptoms-of-brain-spinal-cord-and-nerve-disorders/memory-loss>
- <https://arxiv.org/ftp/arxiv/papers/2112/2112.05362.pdf>

DZIĘKUJĘ ZA UWAGĘ

